

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประกาศ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๔๔

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๔

เรื่อง ศาลจังหวัดชลบุรีส่งคำร้องของจำเลยที่ ๓ ในคดีอาญาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลจังหวัดชลบุรีมีหนังสือ^(๑) แจ้งมายังศาลรัฐธรรมนูญว่า ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๖๖๓/๒๕๓๕, ๑๑๐๕/๒๕๓๕ และ ๑๒๒๗/๒๕๓๕ ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี โจทก์ นายสมชาย นนท์สาย จำเลยที่ ๑ กับพวก รวม ๖ คนจำเลย เรื่อง ธนบัตรปลอม นายโยชิมิ ทานะกะ จำเลยที่ ๓ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดชลบุรีว่า เรือนจำกลางชลบุรีปฏิบัติต่อจำเลยที่ ๓ โดยขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ศาลจังหวัดชลบุรีจึงส่งคำร้องดังกล่าวมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดชลบุรีมีใจความว่า ผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากถูกตีโซ่ตรวนที่ข้อเท้าด้วยเหล็กที่มีขนาดหนักมาก ตลอดระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมง ในขณะที่ถูกคุมขังเป็นเวลา ๒ ปี ๔ เดือน มาแล้ว โดยที่ผู้ร้องเป็นจำเลยในคดีนี้ และศาลยังมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ผู้ถูกร้องมีความผิดตามฟ้อง ผู้ร้องได้รับความทรمانอย่างแสนสาหัสจากการถูกตีโซ่ตรวนจนร่างกายทรุดโทรมและเจ็บป่วยอยู่ตลอดเวลา รับประทานอาหารไม่ค่อยได้ การปฏิบัติต่อผู้ร้องดังกล่าวไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้อง และเป็นการปฏิบัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กล่าวคือ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” และมาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และวรรคสาม ของมาตราบัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง

(๑) หนังสือที่ ยธ ๐๒๐๐.๒๐๑/๘๖๓๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๒

ยังบัญญัติว่า “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” ซึ่งในคดีที่ผู้ร้องเป็นจำเลยนั้น ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล กฎหมายให้สันนิษฐานว่า ผู้ร้องไม่มีความผิดและจะปฏิบัติต่อผู้ร้องเสมือนผู้กระทำความผิดมิได้” การที่ผู้ร้อง ถูกตีไต่ตรวนเป็นการปฏิบัติเสมือนผู้ร้องเป็นผู้กระทำความผิดแล้ว จึงขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการตีไต่ตรวน ผู้ร้อง

ในเบื้องต้น จะพิจารณาวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องที่ศาลจังหวัดชลบุรีส่งมาเพื่อ พิจารณาวินิจฉัยได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นให้ศาลรอการพิจารณา พิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

จะเห็นได้ว่า การที่ศาลจะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ได้ ต้องเป็นกรณีที่ศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะบังคับแก่คดีใด ต้อง ด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ^(๒) กล่าวคือขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและยังไม่มีการวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น แต่กรณีที่ศาลจังหวัดชลบุรีส่งคำร้องของผู้ร้อง มาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้น ปรากฏตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดชลบุรี ว่า “ศาลเห็นว่าตามทางไต่สวนได้ข้อเท็จจริงปรากฏชัดเจนว่า มีการตีตรวนจำเลยที่ ๓ ซึ่งถูกคุมขัง ในเรือนจำกลางชลบุรีไว้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ตามคำร้องของจำเลยที่ ๓ จริง กรณีตามคำร้องของจำเลย ที่ ๓ เป็นเรื่องร้องขอว่า บทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของกรมราชทัณฑ์ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่ต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่ไม่ใช่กรณีที่บทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีที่จำเลยต้องหาขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องรอการพิจารณา พิจารณาคดีไว้ชั่วคราว จึงให้พิจารณาคดีของจำเลยที่ ๓ ไปตามปกติ แต่สำหรับคำร้องของจำเลยที่ ๓ ฉบับลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒ เป็นกรณีที่สมควรได้รับการวินิจฉัยจากศาลรัฐธรรมนูญ จึงให้ จำศาลดำเนินการจัดส่งคำร้อง บันทึกคำเบิกความ พร้อมสรรพเอกสารไปยังศาลรัฐธรรมนูญโดยด่วนที่สุด”

(๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

พิจารณาแล้ว โดยที่การส่งคำร้องของจำเลยที่ ๓ มายังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย
ดังกล่าวข้างต้น มิใช่กรณีที่ขอให้วินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๕ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยไม่ได้
ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิติกันต์ประกาศ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ